

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor:
hétfőn s szombaton este
és csütörtökön délelőtt.
Készenléti nem adnak vissza.

Előfizetni a kiadóhivatalban
és minden megyei postahivatalnál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székesfejérvár, szt. István-tér 1.

Felőlős szerkesztő:
BONITZ FERENC.

Kiadótalajdonos:
MILLER JÓZSEF.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

A 30 helyre osztott oldal helyenkint
50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr

Nyiltér sorokat 50 kr.

Többszöri hirdetéseknel engedmény

Nyitra.

(m.) Érzelmeket, szubjektív felfogást nem keverhetünk a dologban, mert tollunk könnyen átléphetné az illendőség és a tisztelet határait. dacára annak, hogy a liberalizmus nyers erőszakoskodása még ez esetben sem részese lenne azon megfelelő elbánásban, melyet már számtalanszor, de különösen most a második nyitrai választás alkalmával megérdemel.

Ha a néppárt már évtizedes multal dicsekedhetnék is, akkor sem adhatta volna ragyogóbb példáját hazaszeretetének, elvhűségének és hősiességének, mint a nyitrai képviselőválasztásnál.

Valóban az a 48 óra a hazaszeretettel párosult hitvédelem fényes apotheozisa volt, mely tiszteletet és bámulatot parancsol, mely elnő minden aljas rágalmat, mely dicsőséget szerez a népnek, fényt a katolicizmusnak és győzelmet azon zászlónak, melynek védelmében joga orvul legyilkoltatott!

Valamint a keresztény martirok vérével áztatott földből nőtt nagygyá a kath. egyház, épügy az alkotmányos joguktól megfosztott polgárok szavazata lesz azon termékeny mag, mely százszoros gyümölcsöt fog hozni a kath. egyháznak Magyarországon. Hála az isteni gondviselésnek, hogy éppen ott volt a néppártnak alkalma szembeszállani az istentelenség hydra-fejével, a hol a szentéletű Roskóványi püspök példás működése hirtette el a kath. hitélet magvát és az ő dicsőült szelleme őrzi a pástorokat és a nyáját a ragadozó farkasok orvtámadásai ellen. Csakis az a bőkezű, hivatása magaslatán álló és jeles képzettségű káptalan és egyházmegyei papság, csakis a nép szívében táplált hitélet és ragaszkodás egyházi előjáróik iránt volt képes az egyetértés, összetartás és önfeláldozás azon megható példáját létrehozni, mely a néppárt szervezetszében egy utálatos kormányrendszer összes büneivel szembeszállani annyi sikerrel megkísérelte. Szükkeblű visszavonás, nagyra-vágyó gőg és bérencllek ilyenre képtelenek.

Nem hisszük, hogy Magyarországon találkozzék józan katolikus és különösen pap, a ki annak a két piarista szerzetesnek, a kik Janitsra szavaztak, dicsőségét irigyelhetné. Az ily lelkiismeret egyértelmű az aposztáziával. Sajnos, hogy a kik a szerzetesi fogadalom értelmében és az evangéliumi tanácsok alapján magukat a tökéletesebb lelki életre szánták, éppen azoktól vonatik meg a felvilágosító kegyelem, melynélfogva beláthatnák azt, hogy az ifúságnak oly rendszerben való nevelése állította manapság a hazát az erkölcsi tönk szélére, a mely rendszer megerősítéséhez ők szavazataikkal Nyitrai oly könnyelműen hozzájárultak.

Tanuljanak ők és vegyen példát az egész ország kath. papsága, hogy csak addig lesz lehetséges az egyházat és a magyarokat Magyarországnak megmenteni, a míg egy szív, egy lélek leszünk, a míg a plutokracia és korrupció szelleme az ő féltékenyen őrzött jogaikat és összekuporgatott garasait is áldozatul nem kívánja. Nos és akkor mit fog használni az a sok sallang? Biz az csak titulus lesz, sine vitulo.

Ime az aranyborjút imádó »Pester Lloyd« máris öltögeti fullánkjit. Megfenyegeti a püspöki kart azzal, hogy elvétetnek előjogai azon esetre, ha fel nem hagy adáz néppárti munkájával. Szerencsére a fent tisztelt zsurnál már megfenyegette a pápát és az alsó papságot is, de nincs, a ki megijedjen tőle.

A magyar püspöki kar mindenkor büszke lehet azon pártra, melynek választóit terrorizálni Nyitrai sem voltak képesek, a kik még az üldözések között is szent hitükből merítették vigasztalást és az erőszakkal szemben hüvelybe dugott karddal, megvetéssel és utálattal fordultak el az ellenpárt ittas szavazóitól. Nem zúgolódtak, káromkodtak, egyedül orvoslásért könyörögtek vezetőikhez.

Ez illik a kath. választókhöz, ez által szégyenítették meg dorbézoló ellenfeleiket.

Az a 369 visszavetett szavazat Zichy János 300 többségét jelenti Janits 923 szavazatával szemben.

És most azt kérdezzük, hogy ki lett volna felelős a következményekért, ha az a vérig sértett és elkeserített néppárt olyan fanatikus, lázongó és szociális érzelmű és tudatlan tömegeből áll, mint a minőnek ellenfelei hirdetik? Mondják meg nekünk, mi csoda földi erő és hatalom lett volna képes megfélekezni őket, ha az égbe kiáltó sérelmek dacára nem a vallás parancsára, hanem a vad szenvedélyek szavára hallgatnak? Szegényüljenek meg mindazon alávaló hazugok, a kik a néppárt méltóság teljes, békés magatartását veszedelmes felekezeti villongásnak mondják!

Olvassák el Tisza Kálmán fejérvári tőszját, a hol a kálvinista vezérek »vérontást« jósolnak, a hit szolgáit »a szöszökre« és »családok szentélyébe« lovalják a békétlenség magvának elhittésére, kath. hűfeleiket »titkos férgenek«, »fanatikus embereknek« nevezik és hasonlítsák ezzel össze a néppárt magatartását, aztán, ha él még bennök az igazságnak egy szikrája, tegyék szívükre a kezüket és feleljenek, hogy kik idézik elő a felekezeti villongást és kik a veszedelmesek? Azok-e, a kik azt követelik a kormánytól, hogy lelkiismeretük szerint élhessenek e hazában, melyért vagyont és vért áldoznak, vagy azok, a kik a vallási türelmetlenséget kormányzati elvű varázsolván, most a hatalom védelme alatt szolgálják felekezeti érdekeiket?

A nyitrai választásnak két fontos tanúsága van.

Az egyik, hogy a kormány és pártja belátva, miszerint semmi sem fenyegeti oly közvetlen és nyíltan a liberalizmus uralmát, mint a néppárt, azt tüzzel-vassal el akarja pusztítani és tehetetlenné tenni: ellenben a kormányt támogató liberális Kossuthpártot győzni engedi. Ezen taktikával azt akarja elérni, hogy a külföld és az udvari körök — a hol magát a kiegyezés fentartása által nélkülözhetlennek véli — elhiggyék, miszerint Magyarországon csak a Kossuth névnek van varázsa (hogyne, hiszen Nyitrai, meg Debrecenben saját pártfelei is a Kossuth-nóta mellett szidták a németet), míg a nép csak a

szabadelvűség felé hajlik. Így tehát a néppártnak és a konzervatív eszméknek semmi talaja sem lévén, a korona mintegy rá legyen utalva a szabadelvű kormány fenntartására.

A másik tanúság, a mi pedig bennünket érdekel legközvetlenebbül, az, hogy a megyei és városi törvényhatóságok és a községi jegyzők, előjárók nagyjából szabadelvű férfiakból állván, ezek vannak hivatva a választási eljárást vezetni és mintegy állandó kortesszervezetet képeznek a kormány részére. Az okozta Nyitrán is a legnagyobb elkeseredést, hogy a jegyzők, mikor az adót szedik és az ujjoncozásra szállítják a népet, akkor felismernek mindenkit, de a választásnál nem akarták ismerni saját választóikat.

Ezzel a korrumpált szervezettel kell tehát szembeállani a legközelebbi tisztújításnál, a megyei és községi választásoknál. A választók irgalmatlanul szavazzák le a liberális jelölteket és csak olyant válasszanak, a kiről biztosan tudják, hogy adandó alkalommal — tőlük nyervén hatalmukat, — bátrak lesznek az ő érdekeiket képviselni is.

Ez a mi legközelebbi teendőnk, át kell alakítani az egész közigazgatási apparátust, akkor aztán nem fordulhatnak elő a nyitrai választáshoz hasonló jogtiprások.

Reminiscenciák a nyitrai választásról.

Lapunk egy barátja, a ki elejétől végig ott volt a nyitrai választásnál, a következő reminiscenciákat közli velünk ott szerzett tapasztalatairól.

Nyitra, apr. 25.

Szulyovszky Dezső elnök a választás előtt való napon több száz igazolványt adott ki a liberális párt részére, míg a néppár-

tiaknak talán csak 14 jutott. Ez a 14 igazolványos ember volt a néppárt rendezője. A néppárt fölött, mihelyt a város közelébe ért, kormánypárti kortesek, többnyire zsidó fiúk rendelkeztek, a kik kiadták a parancsot, hogy a néppártnak nem szabad a városba lépnie. Ezek a zsidófiúk megkerülték a néppárttal a várost és a választás színhelyének ellenkező oldalán, egy kaszárnya háta mögött, puszta téren zsendárok felügyelete aláadták. Ott töltötte a párt az egész napot és éjjelt zene és bor nélkül. Még éljenek-e sem volt szabad. Nem tartott neki beszédet senki, mert előkelőbb elváratai meg sem közelíthették, ha csak vele nem jöttek és ott maradtak. A kik a városban voltak, azokat a zsendárok nem eresztették a párhoz. Ez volt a néppárt tábora, jó félórnyira a választási helyiségtől.

Máshol — a törvény értelmében — a központtól távolabb fekvő községek szavaznak előbb. Nyitrán (valamint Csáktornyan is. Szerk.) a város volt az elsőség, mivel a választók többsége itt liberális, zsidó, hivatalnok, utójára pedig maradtak a távolról jött néppárti községek.

Jaj volt annak a néppárti választónak, a ki elmaradt, vagy a tábort elhagyta. Az többé vissza nem jöhetett és nem szavazhatott jelöltjére, mert a zsidó kortesek rögtön lefogták.

Már estefelé járt az idő, mikor az első „rendező” megjelent a néppárti táborában. Az is szabadelvű pártbeli volt. Szulyovszky elnök küldte azzal a parancssal, hogy állítsa fel sor szerint a szavazásra menő községeket. A „rendező” igen lelkiismeretesen végzi dolgát. Megolvassa a választókat, mert jelentést kell tennie az elnöknek. A zsendárok (szokásuk szerint) brutálisan lökik ide-oda a néppártiakat és kettes sorokba állítják őket. Mikor végre sorba állottak, jött egy újabb elnöki rendelet: Indulj! Megindulnak a szavazók, a „rendező” vezeti, a zsendárok pedig újból megolvassák őket. Így viszik őket a város közepéig, a gyógyszeráriáig. Ott megint várniok kell jó félóráig, míg a rendező visszatér s tovább vezeti a csapatot, megint vagy negyedóráig.

A „rendező” néha bizony ott is felejtette a csapatot, vagy pedig az elnök nem rendeli el az urna elé való vezettetését. Néha meg szaladniok kell a néppártiaknak, hogy el ne késsenek, és mégis, mire a választási helyre érnek, az elnök már előszóllította és nyomban kijelentette, hogy: nincsenek itt! Helyettük valamelyik megvásárolt szabadelvű községet szólt elő, mert ezek ott a közelben táboroznak, a néppárti községet pedig szépen visszaszátaltatják félórai távol-ságban levő táborába, hogy majd a szerinti szavazások végén próbáljon ismét szerencsét.

Mire otelegett, fokozott mértékben dolgoztak a liberális zsendárok. Ekkor történt, hogy Zichy Nándor és Hunyady Imre gróf, valamint több ellenzéki képviselő kérte Szulyovszky elnököt, engedje meg, hogy közülök valaki kísérelje a rendezőket a néppárthoz. Ez egy esetben meg is történt, de aztán nem ismétlődött többé. Még kocsin sem volt szabad a városban járni, a sok gyaloglás pedig nagyon kimerítette a néppártiakat amugy is kevés rendezőjét. Ezeknek nappal voltak ugyan zászlós kocsiak, de éjjel ezeket is elvették tőlük. A következőket maga Zichy Nándor gróf adja elő így:

„Beállott az est. Egyszerre csak gyalogság állítottat fel a megyeház udvarán, meg egy szakasz huszárság. Ugyanekkor két zsendár jött felém és Hunyady Imre gróf felé a szavakkal fordult:

— Ki innét! Ha nem mennek, kivezetjük!

Ekkor magam elé kérétem az elnököt és hogy a zsendár engedelmessédjék, minden cimemre és rangomra hivatkoztam. Lehet, hogy izgatottságomban túloztam, csak hogy a zsendár engedelmessédjék.

Azt hiszem, hogy Szulyovszky elnök szabadulni kíván gyelmelmen tanuktól és hogy úgy, mint március 20-án történt, lassanként táborában akarja felejtetni a néppártiakat, hogy azok le ne szavazhassanak és hogy a választásnak ennél fogva vége szakadjon.

Ekkor még úgy számítottunk, hogy vagy 200 szavazatnyi többségünk lehet.

A nyitrai eljárás nem szabad választás. Ilyen választások alapján népképviselést nem létesülhet, az ilyen módon választott országgyűlési képviselőt a nép nem tekintheti választottjának.

TÁRCA

A bál.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —
Írta: Tigránó.

A bál — Helmezy szerint; korhelyek szerint: dárídó; hölgyek szerint: táncvigalom; a németek szerint pedig: gummilabda, miből látszik, hogy a németek egyáltalában nem tudják, mi az a bál?

A bál egy mindent magában foglaló esodás valami, mely az iparszarnokhoz csak annyiban hasonlít, hogy benne a gondos mamák szokták kiállítani eladó portékáikat.

A bál általában véve kétféle: vagy mulat az ember benne, vagy nem; vagy táncol benne, ha kap táncosnőt — vagy nem; vagy meghívják rá az embert, vagy nem; vagy iszik benne az ember, vagy nem; vagy loissza magát az ember benne, vagy nem; — szóval, ezekből is láthatjuk, hogy a bál elvőgre is — kétféle.

A bál feltalálója Bachus — ki meghalt podagrában.

Hajdan ugyanis sokkal vigabb élet folyt az Olympuson, mint ma. A hol most valódi görög kecskék ugrándoznak, ott egykor fényes estélyeket rendeztek az istennők. Ezek az olympi-estélyeken Bachus nem volt szívesen látott vendég, mert nagyon hazárdul viselte magát. Bachus tehát odahaza rendezett tombolával egybekötött bálukat, míg felesége az Olympion mulatott.

Itt történt egyszer, hogy Junó beleszeretett Mars-husár strázsamesterbe, ki azóta mindig kedves a nők előtt. Rendez-vouszt adott neki naplemente után 11 órákor. Mars megjelent kardoszinorossarkantyusmentéskaipagos galában; kardját ott hagyta a Hortoványi-kávéházban, nehogy csörgése elárulja; de megfélekedezett a sarkantyúkról. Jupiter meghallotta a sarkantyupengéjét és megérezte a bajszpedró szagát. Megesipte Marsot, ki az ablakon akart kiugrani és provokálta őt. Mars elfogadta a párbajt, de nem karabinra, miként Jupiter óhajta, hanem mint magyar nemes fringiót választott. Junó közbevetette magát; ebből aztán olyan házi pórpattvar, civakodás támadt, mik még mai napig is divatoznak a földön.

Most menjünk a bálba.

A terem szárnys ajtaja megnyílik előttünk s mi egy tündérvilágot látunk magunk előtt. Mint a megzavart méhköpi zugása hallatszik a vigadó moraja. Mily káprázató fény! Mily ragyogó pompa! Tánc, eszeveség, életkedv mindenütt. A százszerosan visszaverődő tükrök előtt lepkeszárnyakon tűnnek tova a repülő táncosok. A zene most lassan, majd viharozva szól s ritmikus ütemért rohanó koboldként vesznek el a párok a vigadók tömegében. Mily bódító az illatterhelt levegő, langymelegével áthatja az idegeket, vonz, ingerel, magával ragad beledobni magát a tündéri világba és soha nem válni meg tőle.

Most kezdődik a valcer, a kedves valcer! Szem szemben, szív szíven! Arcok

hevílnek, szívek hangosan dobognak, kezek szorítottak, szerelmek vallatnak.

Nézünk körül, mit mutat a bálterem kaleidoskopja?

Mintha egy jól felszerelt observatoriumba volnánk. Az aranyfúsgat itt egész közelről vizsgálhatja a csillagokat, kiknek addig csak nyomait követhette. Eme nyomok elyptikus utjai derékszögben távolodtak a tejtűtől, tehát sohasem vezettek oda. Kiinduló pontjuk a papa háza, végpontjuk a korzó és promenádé. Most a kísérő hölgyök — a mamák — elültek s így nem zavarják össze az ifjú csillagászok számításait.

Mintha a börtén volnánk... A sóhajok és epedő pillantások itt a telegkönyvi bejegyzések különbözőzei szerint változnak. Váltak egy mély tekintet után azonnal előjegyeztenek a — szívbén. Ezek azonban nem okvetlen kötelezők, miért is ritkán történik meg utána a jegyváltás.

Vagy mintha szinpadon volnánk... Itt mindenki első szerelmest akar játszani, pedig csak elefánt, vagy legföllebb a vetélytárs intrikus szerepét veszi magára. Itt minden csak látszat, a valóságot a papák kontói mutatják, miket izzadva fizetnek ki.

Aldott föld e bálterem, mely benépesítetik a vendéglősök, keztyűsök és cigányok nagy gyönyörűségére, kik itt aratnak legbővebben. Ebben a földben teremnek a vetélykedés, irigység és divat virágai; glazé-keztű, lakkeipó itt érvényesülnék valósággal, míg a frakk innét kerül szomorú rendeltetési helyére — a zálogházba.

A zsidó vallás recepciója.

(b. f.) Csáky szalmáját csépelte csütörtökön a nem „tisztelt“ ház harmadizben: a zsidó, pardon, az izraelita vallás recepciójáról szóló Csáky Albin-féle törvényjavaslatot. A javaslat értékéről, vagyis jobban mondván, haszontalanságáról már többször mondtuk el véleményünket, a képviselők többségének erre vonatkozó nézeteit is ismeri az egész ország és így arra szorítkozhatnánk, hogy a ház az ülést betöltő vita után nagy többséggel kimondotta, hogy a már kétszer leszavazott javaslatot harmadszor is változatlanul visszaküldi a főrendeknek. De meg kell emlékeznünk a csütörtöki ülésnek egy nevezetes mozzanatáról, Szapáry Gyula gróf indítványáról, mely nemcsak meglepetés számra ment (csak Szapáry gróf intüm elbarátainak volt róla tudomásuk), hanem azon dicseretes tendenciával bír, hogy a recepciónak a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvénybe való beolvasztása által kiigyenlytse az országgyűlés két háza közti differenciát. De hát a liberális többségnek nem kell a béke, az harcot akar minden körülmények közt, azt nem a józan, hazafias politika szempontjai vezetik, hanem a szenvedély, a katolikusok elleni vak gyűlölet és zsidó-szabadkőműves páliolyok parancsai és így csak természetes, hogy Szapáry gróf indítványa elvetett.

Az ülés lefolyását röviden adjuk a következőkben.

Wlassics Gyula miniszter rövid indoklás után határozatot nyújtott be, mely szerint a ház a javaslatot eredeti szövegében változatlanul fentartja és „szíves hozzájárulást végett“ a főrendházhoz visszaküldi.

Illés Bálint (Justh-párt) és Neumann Ármán (zsidó kormánypárti) elfogadják a miniszter indítványát, s utóbbi meg szörnnyű dicshimnuszot zengett a magyar zsidóságnak, azt hazudva, hogy ez erős hive és támasza a magyar állam eszmének.

Szapáry Gyula gróf régi álláspontja a javaslattal szemben nem változott. Szemére hányja a kultuszminiszternek, hogy a képviselőházban vitézül ragaszkodik álláspontjához, a főrendházban meg módosításokat fogad el. Nem tartja előnyösnek, hogy a zsidó recepció külön legyen s ezért indítványt nyújt be, mely szerint a recepcióról s a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatok egybefoglalassanak. Teremtessék oly törvényt, melybe a törvényhozás

összes faktori beleegyezzenek. Tüzetesen fejtegeti álláspontját és indítványát, mely szerint a zsidó recepció mint a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat II. fejezete (7—8. §§.) szerepeljen.

A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat régi 21. §-ába, az 1868: 53. t. c. nek idézett szakaszai, melyek a vallásfelekezeti viszonyosságára és az áttérésre vonatkoznak, — kiterjesztendők minden törvényesen bevett vallásra is — úgy, hogy azok minden ghonpolgárra egyenlően legyenek alkalmazhatók, bármely felekezethez tartozzék.

Ugyanezen § második bekezdése elhagyandó és helyette a következő bekezdés veendő fel:

„Az 1868: 53. t. c. 22. §-nak intézkedései a községi temetőkre szorítottak, — a vallásfelekezetek által külön saját céljaikra berendezett temetők fölött azok szabadon rendelkeznek.“

III. A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat régi III. fejezete 22—24. §§-ai és a régi IV. fejezet 25—27. §§-ai hagyassanak ki — ezek helyett következnek a IV. fejezet, mely a 24—26. §-okban a vegyes határozatokat tartalmazza.

Wlassics Gyula miniszter azt a részét vitatja ismét, hogy a törvény alapján (talán inkább helyett, mert hiszen Széchenyi Imre grófnak ismeretes indítványa rendeleti uton, nem törvényben akarja „szabályozni“ a vallás szabad gyakorlatát. Szerk.) kiadott rendeletet csakis törvényvel lehet módosítani. Gorombán polemizál Batthyány Tivadár gróffal és nem fogadja el Szapáry gróf indítványát, mire Szapáry gróf kijelenti, hogy indítványának csak a recepcióra vonatkozó része vétessek most tárgyalás alá.

Polányi Géza (semilyen párti) elfogadja a recepciót és nem fogadja el Szapáry gróf indítványát s azt követeli, hogy a zsidók helyes szervezeti alapra álljanak.

Apponyi Albert gróf hozzájárul Szapáry gróf indítványához.

Mezei-Mór (zsidó kormánypárti) Wlassics indítványát fogadja el.

Vajay István (Ugron-párti) megbizik abban, hogy a hitű főrendek harmadizben is elfogadják a javaslatot.

Péchy Tamás Szapáry gróf indítványához csatlakozik.

Papp Géza pedig Wlassicsét, melyet aztán a ház többsége el is fogad. (Obligát zajos eljenzés a jobb és szélsőbaloldalon.)

A vallás szabad gyakorlata.

(?) A képviselőház szerencsésen végében a recepcióval, tegnap belement a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat harmadik tárgyalásába. Többször szólaltak fel, újat nem hozhatott fel senki a javaslat mellett, a melyet ma a ház „nagy lelkesedéssel“ másodsor küldött vissza változatlanul a főrendháznak. A liberális lapok tele vannak Csáky Albin gróf dicseretével, a ki tegnapi beszédében ismét javíthatatlan doktrínerek mutatta be magát és csak azért követeli a vallás szabad gyakorlatának törvénybeiktatását, mert ennek elve benne van a liberalizmus rendszerében. Hogy a nemzetnek szüksége van-e egy ilyen haszontalan elvre, hogy a merev ragaszkodás ehhez az elvhez jóra vezet-e és hogy praktikus politikának mondható-e az a circusszerű Principienreiterő, azzal a mi szabadelvű uraink édes-keveset törődnek. Nekik az elv kell, nekik a katolikus egyház megsértése kell, nekik a forradalom, a kulturkampf kell és praktikus politikát csak egy téren ismernek: ott, ahol a néppárttal állanak szemben. Ott aztán remekelnek a praktikus eszközök alkalmazásában, uti Nyitra et Csáktornya docent.

A vita lefolyásáról ezeket jelenthetjük: A tegnapi ülésen Bessenyei Ferenc (kormánypárti antiszemita) a közoktatási bizottság nevében s az ellenzék nagy szája közepette azon furcsa indoklással ajánlotta elfogadásra a javaslat változatlan szövegét, mert két csapástól félt a nemzetet: A vallástalanságtól és a vallási fanatizmustól.

Veszter Imre (felekezetenküli kormánypárti) mint az igazságügyi bizottság előadója csinált reklámit a javaslattal.

Szapáry Gyula gróf indítványozza, hogy a javaslat az ő módosításával együtt az igazság- és közoktatásügyi bizottságokhoz utasítassék.

Csáky Albin gróf sokat beszélt és keveset mondott. A főrendház szerinte összetéveszti a vallástalanságot és hitetlenséget a felekezetenkülsőséggel se ezért vetette el az utóbbit, pedig a javaslat csak a felekezeti kényszer megszüntetését dekretálja. Tüzetesen magyarázgatja a javaslat egyes szakaszait, persze a saját szája ize szerint, és a javaslat eredeti szövegének változatlan elfogadását ajánlja.

Íde nem okvetlen táncolni jönnek az emberek — ez nem egyeznék meg az affektált blazirtsággal — inkább bámolni és bámulnani; kinek pedig nincs bámolója, az gyönyörködik önmagában. Itt mindenki új ruhában jelenik meg. Pedig új ruhában nem lehet okosat mondani, vagy eszelekedni. Azért a bálban nem is lehet okos beszédet hallani. Mindenki szédot akar mondani s lehetőleg azzal a szándékkal, hogy felültesse vele a másikat. Elpirulni a bálban illetlen dolog, — és latinul annyit tesz: risum tenentis amici! Társalgás közben a hangnak illendőnek kell lenni, azaz ne legyen sem erős, sem gyenge, sem vastag, sem vékony, sem fűt, sem alant, sem lármás, sem félnék, sem fenyegető avagy dadogó, akadozó, hadaró, motyogó, mokogó, hebegő, selypítő, r-betűt kényesen kimondó, — mert ez nem illik. Óvakodni kell a rut viselkedéstől is: ilyen például a fejjakarás, fül, orpissakálás, hunyorgatás, bajuszragás, köpködés, fülmozgatás, nyelvköltögetés. Mindezt azért nem illik, mert a bálban mindenki újruhában jelenik meg. Ezért szokták azután a meghívókra kiírni: „Kéretnek az urak és hölgyek egyszerű festőruhában megjelenni!“ A festőruhához ugyanis minden illik; a mi pedig nem illik, azt ki lehet belőle mosni. Az új ruha hőbortossá teszi az embert. Ádám, midőn megismerte önmagát, azonnal kötényt kötött; az ember, ha új ruhába öltözik, azonnal kötény után szalad. Hát okos dolog ez? Az új ruha feszessé teszi a testet, a szellemet pedig

egyeneseen spanyolesizmába szorítja. A legnagyobb bölcsek pl. Diogenes, a legnagyobb költők, tesztem Veray János hazafi, épen nem szerettek új ruhába öltözködni.

A bálterem földjében terem az ugynevezett: planta petrezseliana, mi magyarul annyit tesz, miért nem nyulsz hozzám? Ez az egyetlen növény a természet herbariumába, mit a hölgyek ki nem állhatnak. Tenyészik északtól délíg; de leginkább a bálteremben. Lepréselni nem szokás, de ez szokta a hölgyeket órákig egy helyhez szegezni, mi kiállhatatlan a bálban. Occonomiai szempontból nagyon hasznos a növény, mert a levelet megédesíti; mivel pedig a szív tudvalevőleg nem leves, — tehát a szíveket megkeseríti. Innét van aztán, hogy a hölgyek általában ellenszennvel viseltetnek a konyha iránt: nem akarják maguknak megfőzni azt, mit a bálteremben órákig árultak.

A bálterem földjében teremnek néha a házasság osodálatos magvai is. A házasság tehát nem okvetlen égből kőttetik — milyen kötéllel is köthetnék? A rege szerint Nymfák fonyják árvalányhajból a házasság köteleit Arkádiában. Íde haza aztán nők és férfiak áztatják könnyeikkel. Talán azért, hogy erősebb legyen, mert hiszen a kötél erősödik, ha áztatják. De a házasság kötele minél jobban ázik a szenvedő nők könnyei által, annál hamarabb elszakad. Okvetlen megkivántatik tehát, hogy a házasság kötésnél jelen legyen Fortuna istennő. Ez az isten-asszonyosság pedig sem élte, sem karton bálba

nem szokott járni, hanem lakik a budai, bécsi, prágai és temesvári lutrikban. Első neveltetését a vakokintézetében nyerte, nonnan vakon is kerít ki, s maig is vakon osztogatja áldásait. Innét van azután, hogy a bálban kezdődő házasságok többnyire boldogtalanok szoktak lenni.

A bálteremnek két jó oldala van; egyik az öltözék, másik a buffet. Az öltözék visszavonulási hely, hol a mantíllok s más egyéb felső öltönyök levettettek, esernyők szegre akasztatnak, kalucsik sarokba dobatnak. Később leomlott hajdizsek, leüport fűdök itt tüzetnek föl; felesleges ráncok areon és ruhán itt simittatnak el; rég visszafojtott sőhajok szélnék eresztettek, szemöldökök befeketitettek, rózsásarcok halványra pude-roztatnak, halványarcok kreol szinre pingáltatnak. El hely tehát kizárólag az emberim sebbik felé, hova mi csak kulcslyukon nézhetünk be.

A buffet — ez már egészen más! Itt nincs semmi titkolni való. Ez az aranyifuság asyluma, hol az ember kalapjával együtt szokta szegre akasztani az etiquette szabályait. Itt már megszűnik az újruha varázsa: gallérk öszegyűrve, cipők kiszakadva, bajuszok lekonyulva. A pezsgő fogtyával foggy a blazirtság, új tűz hevíti az idegeket, vírámság tölti el a szíveket s ami meg nem fűd az emberben, azt kiéneklis mire pitymallani kezd és vége a bálnak, akkorra kész a — katzenjammer.

Polónyi Géza hivo a felekezetenélküliségnek s ennek dacára azt mondja, hogy olyan chaosz még nem foglalkoztatta a képviselőházat, mint a jelen javaslat, mert ez homlokegyenest ellenkezik a vallásza-badság magasatos elvével. A javaslat mil-lióknak tág kaput nyit arra, hogy vallási kötelezettségeikből kibontakozzanak a fele-kezetnélküliség révén s kiszolgáltassanak a szocializmusnak. Kimutatja Csáky érvelésé-nek tarthatatlanságát s utalva arra, hogy a javaslatnak nem kevesebb, mint hét módo-sított szövege fekszik a ház előtt, kérdi: Mit akar a kormány? Játékok tűnnek egy-mással. Cicázunk a főrendiház és a képvise-lőház közt? Wlassics miniszterrel szem-ben példákat hoz fel arra nézve, hogy minden miniszter megváltoztathatja elődjé-nek rendelkezéseit, a rendeletek törvénytekin-télye nincs, tehát a felekezetenélküliségnek rendeleti életbeléptetése nem érne semmit. Nagy derűtlenség mellett kimutatja, hogy a közoktatási bizottság a főrendiház stílári-s módosításait elfogadta, míg az igazságügyi bizottság ezeket is elvetette. Nem fogadja el a javaslatot, hanem hozzájárul a főren-diház által megállapított szöveghez.

Battányi Tivadar a választások tisztaságának megővésére hívja fel a kor-mányt és megrádjaja Tiszta Kálmán székesfejérvári riadóját, mely újra szítja az izgatottságot. Elfogadja Szapáry gróf mó-dosítását, mely alkalmas a két ház közti viszályt megszüntetésére.

A nyitrai választás.

— Lapvélemények és epizódok. —

Sokkal fontosabb és politikai tekintetben sokkal nagyobb horderejű a második nyitrai választás, mintsem egy könnyen napirendre lehetne térni fölötte. Még a liberális lapok egy része is, jóllehet örvend Janits győzel-mének, megbotránkozással regisztrálja a kormánypart részéről elkövetett visszaélé-seket. A „Pester Lloyd” csapásán haladó szabadelvű sajtó pedig minden tekintetben a szabadelvűség fényes győzelmét látja a választás eredményében, egyetlen egy szóval sem tesz említést Szulyovszkyék törvény-sértéseiről és a legnevetesebb kifogá-sokkal magyarázhatja a 369 Zichy-szavazat visszautasítását.

Az alábbi akban most a liberális lapokból idézünk, katolikus vagy a hozzánk köze-lebb álló lapok véleményeit szándékosan mellőzve.

A „Pester Lloyd” két vezéreikben is ujjong Janits győzelme és a néppárt ve-reségét fölött. Csütörtöki esti lapjában ha-misítatlan zsidó szellemre valló arcátlan-sággal gonyolja Zichy Nándor és János grófot és a néppártot, melyet újra haza- és állam-ellenes tendenciákkal vádol. „Ha a liberális párt örül a sikernek, nem annyira a man-dátumnak örül, hiszen ez ugyasm fokozhatná a párt tekintélyét és erejét. (Az már igaz Szork.) Örömeink okai inkább erkölcsiek (?) és nemzetiek (??). Erkölcsiek, mert bebi-zonyosodott, hogy a liberális párt tiszteli a választások szabadságát (!), habár ellenfelei nem is eszelekesznek (??), és hogy az ellene emelt vádak, enyhén mondva, frivol kohol-mányok (!); nemzetiek, mert nincs Magyar-országgon politikai frakció, mely annyira számíthat a magyarellenes hatalmi ténye-zők rokonszervére, mint a néppárt (?).

Tegnapi vezéreikben teljesen Her-mann Ottó, Károlyi Gábor, Mocsáry Lajos és Eötvös Károly álláspontjára helyezkedik a „Pester Lloyd” és azzal fenyegeti a püspöki kart, hogy ha meg nem akadályozza az alsó papság „izgatásait”, a s z a b a d e l v ű k o r m á n y v é d e k e z é s e — m a g á-

tól értetődik — első sorban a püspöki kar kiváltságai ellen irányulna. — Ezt jól adja a tisztelt zsidólap, csakhogy hála Istennek, sem tőle, sem a kormánytól nem függ, sem a püspöki kar, sem az alsó papság. Jól vigyázzon a „Pester Lloyd”: talán előbb a zsidók kiváltsá-gaira kerül a sor!

A „Magyar Hirlap”-ban Hor-váth Gyula orsz. képviselő, a néppárt egyik legszenvedélyesebb ellensége, eze-ket írja:

„A szabadelvű párt tehát a szabadol-vűségnek minden diadalát oly áron szerzi meg, a mi azt gyűlöltté teszi a szabad pol-gár és utálatossá az önrzetes ember előtt. A rendszabályok, melyeket a néppártiak panaszolnak, a legfrivolabb módon mérik a szabadelvű pártnak a jogokat s az ezekben való részesülést nemcsak az ellenzékől, ha-nem a képviselőház és főrendiház ott meg-jelent tagjaitól is megtagadják. E rendszab-ályok még a közönséges józanság törvé-nyeivel is ellentétben állanak. Nem a nép-párt, nem a bécsi hatalmasok, hanem ta szabadelvű kormány és a szabadelvű párt fogja a nyitraihoz hasonló diadalival, föl-felé való szolgálai, lófélé való kényuri visel-kedésével a legnyomorubb bukás elé vinni az országot is, a szabadelvűséget is.”

A „Budapesti Hirlap” azt mondja, hogy a néppárt föllépése veszedelmes, mert pártot szervez a felekezeti villongásra. Mind-azonáltal a visszautasított 369 szavazatról ezeket írja: „A ki pedig így veri meg az ellenfelét, az ugyan biztosította magának a formai győzedelmet, a mandátum birtokát, de éremnie kell, hogy erkölcsét, hitelét a esatatóren hagyta. Liberális princípiumok, liberális zászló diadaláról beszélni merő ön-ámitás. Itt az önkény, a visszaélés diadalá-ról lehet csak szó. Az első nyitrai válasza-táson csak szavazatot koboztak el, a máso-dikon negyedfélszázat. Ennyi a kettő közt a különbség.”

A „Magyarország” ezeket írja: „A kenyér, a tojás, a hus, a fa lopása, a mely-ből a szegény ember él és melegszi az bűn, a mandátum ellopása az nem bűn, ez kormánypart érdem. A *lopott mandátum* egy törvényhozói jogot ad és előléptetést és vicinális vasutat és prezene-márkokat és közigyelzőségeit és főispánságot és a földnek minden javait. A jelen esetben vádolt ter-hére onyhitó körülményül felhozták, hogy a mandátum a „néppárté” volt, a mely maga is izgat, terrorizál és a vallási fanatizmus minden eszközeivel dolgozik. Nincs okunk örvendoni a néppárt győzelmének és tőrfog-lalásának, de végre is egy vagy két Zele-nyákkal több vagy kevesebb a képviselőház-ban, nem valami országos szerencsétlenség.”

Az „Egyetértés”, Kossuth Ferencék lapja így ír:

Mint a kormánypart taktikájából s a választást vezető elnök manővrozásaiból előre látható volt, a kormánypart győzött. Janits Imrét, a kormánypart jelöltjét 76 szótöbbséggel megválasztották gróf Zichy Jánossal szemben. Ezt a többséget csak azzal a valóban páratlan cinizmussal ke-resztülviti választási rendszer után lehetett kiesikarni, hogy háromszáznál több ellenzéki szavazót visszautasítottak. Mert a mily két-ségtelen az, hogy a néppárt izgatott és fa-natizálta a népet, ép oly bizonyos az is, hogy a kormánypart csak ugy győzhetett, hogy meg nem engedett módon, erőszakos eljárással, mesterségesen devalválta az ellen-zéki szavazók számát. És mit értek el vele? Azt, hogy a nyitrai mandátumot még odó-zusabba tették, a néppárt a választásba bele nem nyugszik, már is adatokat gyű-jtött választási vizsgálések tárából és peti-cionál a választás ellen. Lesz újabb izga-lom, újabb botrány.

Midőn a kormánypart látta, hogy a Zichy-pártiak az esti órákban mind nagyobb számban jelentkezőnek, a néppárti választó-kat csoportosítól utasították vissza, sőt később egész ellenzéki községeket késleltettek le a

szavazástól. Így körülbelül 360 választót részben elutasítottak, részben elriasztottak.

A bécsi *Neue Freie Presse* egyebek közt azt írja, hogy a nyitrai választás a Zichy grófnak legalább is 120.000 frtjába került. Ez olyan neveteséges ráfogás, hogy nem is próbáljuk megcáfolni, csak azt je-gyezzük meg, hogy a Neue Freie Presse legalább is ötször nagyobb szubvenciót huz évenként a magyar kormánytól, mint a mennyi pénzt a néppárt Nyitraán áldozott.

Ezek után még néhány jellemző ada-tot közlünk a választásról. Mindenekelőtt folytatólagosan adjuk az ápr. 24-iki és a márc. 20-iki választások számadatainak össze-hasonlítását.

Április 24.		Március 20.	
Óra	Jelölt	Óra	Jelölt
11 óra	Janits 805	11 óra	Latkóczy 719
	Zichy 582		Zichy 200
12 óra	Janits 820	1/2 12 óra	Latkóczy 726
	Zichy 622		Zichy 233
1/2 óra	Janits 842	1 óra	Latkóczy 745
	Zichy 652		Zichy 253
1/3 óra	Janits 853	3 óra	Latkóczy 815
	Zichy 698		Zichy 268
1/4 óra	Janits 902	1/2 4 óra	Latkóczy 924
	Zichy 770		Zichy 274
1/2 óra	Janits 914		
	Zichy 813		
1/2 óra	Janits 916	6 óra	Latkóczy 930
	Zichy 846		Zichy 274
1/2 óra	Janits 923		
	Zichy 847		

Szulyovszky csütörtökön reggel 1/7 órakor 1/8 órára tüzte ki a zárórát s 8 órakor kihirdette, hogy Janits Imre 76 szó-többséggel a nyitrai kerület orsz. képviselő-jévé választatott.”

Az összes fővárosi lapok egyhangulag konstatálják, hogy Szulyovszky elnök 369 Zichy-pártit utasított vissza különféle ürü-gyek alatt. Zichy grófnak tehát 1216 biztos szavazata volt, melyekkel szemben Janitsra csak 923 szavazat esett. A „Pester Lloyd” a visszautasításokat azzal magyarázza, hogy a szavazók lajstromát a múlt évben állítólag két pap állította össze még pedig nagyon házagosan és hibásan. Sok név rosszul van beírva, az életkor hamisan van bejegyezve, a foglalkozások tévesen vannak beírva s egyéb hibákban is bővelkedik a lajstrom.

Vajjon ki hiszi el a Pester Lloydnak, hogy a papokra bizzák a szavazók lajstromá-nak elkészítését?

Különben is csodálatos, — írja a Buda-pesti Hirlap — hogy egyedül az ellenzékiek neve volt rosszul beírva, a kormánypartí nevek ebben a kalamitásban nem osztoztak. Éppen olyan rejtély volt az, hogy a máso-dik bizottságnál körülbelül éjjel 11 óráig igen jól voltak a Zichy-párti nevek a lis-tába írva, ugy, hogy alig utasítottak vissza szavazatokat, az említett idő után egyszerre ugy megromlottak a nevek, hogy nyolevan Zichy-pártit kellett elcsapni. Így például Récsény községben van hét Simora nevű ember. A fölületes irnok, a ki valószínűleg a kuglizóhoz vágyott, mikor a neveket leírta, stettében az i pontját mind a hét névnel az m betű fölé föcsesentette s a Simora névből ennek folytán a választási elnök szemében Smiora lett. Mind a hét Simorát vissza-utasították, mert nem Smiora a nevük.

A liberális műfogások. A nyitrai választás bőséges alkalmat ad a liberalizmus-nak, hogy ferditési rendszerét bemutassa. Egyik legelső fogásuk, hogy a nyitrai kerü-let összes választóinak számát 2200-ra tessik, holott azok száma megközelíti a 2600-at. Persze így jobban el lehet hazudni, hogy négyszáz választót elutasítottak, mert 2600 választóval bajosan hinné valaki, hogy csak 1800-an montek be egy oly izgatott választásnál, oly pártzervezésnél, a minő volt a

nyitrai. Ebben a céltudatos hazugságban a kormány félhivatalosa jár elől a kolompáll. Csinos kis fogás az is, melylyel a Vállalkozók Lapja, a régi Pesti Naplónak valamely hitehagyott kereszténye megtámadja a Nyitrán járt főurakat, hogy minek avatkoznak a képviselőválasztásba, mikor ők főurak; azt a két gyász piáristát pedig megteszi nagy hazafiának és a „kegyes tanítórend papi tagjainak”, mert ugylátszik, ezen túl csak az lesz hazafias pap, aki az egyházpolitikát segíti elő. Ha ezt az analógiát az izraelitákra akarnók alkalmazni, derék zsidónak csak azt lehetne mondanunk, aki felakasztja magát. Ilyen szép dolgokat produkálnak a nyitrai választásról a liberális lapok.

Reggel 5 órakor Janitsra szavaztak a nyitrai róm. kath. főgimnázium piarista rendű igazgatója, dr. Horváth Sándor és a rend egy másik tagja, Váry Gellért tanár, ami a városban a Janits-pártban óriása lelkesedést keltett

A Zichy-párt a képviselőválasztást kérvénnyel fogja megtámadni és e miatt az ellenzéki bizalmi férfiak a jegyzőkönyvet alá sem írták. A megsemmisítés iránt való kérelmet főleg arra az okra alapítják, hogy 369 ellenzéki választó szavazatát utasította el a próbaszavazás, a kormánypárt többsége pedig ezen szám negyed részét is alig teszi ki, s így, ha csak a szavazatok felét el fogadják, Zichy száz szóval győztesen kerül ki az urnából. A kérvény megszerkesztésével Günther doktort fogják megbízni.

Tisza Kálmán mosakodása.

Tisza Kálmán pohárköszöntője, melyet szerdán mondott Székesfehérvárott, kinos hatást keltett a fővárosi politikai körökben. Ezek a leglelketlenebb felekezeti izgatást látják Tiszát a Kálmán tisztségében, valamint Eötvös Károlyéban, mely utóbbiban pláne holmi beállható „véres csatákról” van említés téve. A fővárosi sajtónak tisztessége-sebb része, a „Magyar Állam”, a „Hazánk”, a „Nemzeti Ujság” és a „Magyarország” élesen megrójják ezért ugy Tiszát Kálmánt, mint Eötvös Károlyt különösen a „Hazánk” megjegyzi, hogy ugy, mint Tisza Kálmán, még katolikus pap nem izgatott a felekezeti béke ellen.

A képviselőház tegnapi ülésén Batthyány Vidadar gróf hozta fel a pohárköszöntőt, mire Tiszát a Kálmán nyomban felkelt és mosakodott, de nagyon szerencsétlenül, mert teljesen kiforgatta Székesfehérvárott mondott szavait eredetiségéből. Az ilyen védekezés nem védekezés s ezért nem is foglalkozunk vele bővebben, hanem a helyett egyszerűen ideiglatjuk Tiszát Kálmán tegnapi beszédét, hadd lássák olvasóink, mily méltó képviselője Tisza Kálmán Ignatiesznek — a hazugság atyjának.

Tisza Kálmán beszéde így hangzik:

T. Ház! Az éppen most szólott t. képviselő ur többek között beszédje elején azt mondotta, hogy a kormánypárt egy szlopos tagja csak tegnapelőtt Fehérváron, a hírlapok szerint, minő beszédet mondott; igaz, hozzá-tette, hogy ő ezt nem hiszi a maga részéről. Én t. Ház annyira megszoktam hogy szavaimat helytelenül értelmezzék vagy adják elő és abból aztán himet varjanak, (Halljuk! Halljuk!) hogy nem szólalnék föl személyes kérdésben, bár teljes jogom van hozzá, ha az nem állana előttem, hogy természetesen helytelenül, mert azért, a mit én mondom, vagy teszek, csak én vagyok felelős — az egész szabadelvű pártra igyekeznek némileg homályt borítani.

Arra, mert azt a képviselő ur nem mondta, nem reflektálok, hogy már megint Komáromban én dobtam oda az üszköt, mert

itt a Ház kebelében a gyorsírói jegyzetek alapján nyomatványilag lett beigazolva, hogy abból egy betű sem igaz. (Felkiáltások jobbfelől: Mint rendesen!) Itt a ház kebelében lett ez konstataíva.

De áttérek egyenesen arra, a miért felszólalok. Én Eötvös Károly t. társam egy tószta után állottam föl (Halljuk! Halljuk! Mozgás a szélsőbaloldalon.) Igenis képviselő-társam és a képviselő uraknak is képviselő-társuk, a kik ezen jogait tisztelni tartoznak. (Zaj a szélsőbalon.)

Én azt mondtam: Nem értek egyet előttem szólott Eötvös Károly tagtársunkkal — ott ugy neveztem, mert egyházkerületi tagtárs — főleg egy, sőt két dologban.

Én ugyanis azt állítom, hogy igenis szerencse ránk nézve, hogy mi evangélikus reformátusok mondhatni mind magyarok vagyunk. Szerencsének tartom ezt azért, először, mert mi, ha egyházunkat szolgáljuk, egyúttal nemzetünket is szolgáljuk és mikor hazánkat szolgáljuk, egyúttal egyházunkat is szolgáljuk.

De szerencsének tartom azért is, mert egy oly nemzetnek tagjai vagyunk, melynek minden fiában felekezeti különbség nélkül megvan a szabadságszeretet.

Ennek köszönjük — nézzünk csak vissza egészen a Boeckay idejéig — hogy ha vallási szabadságot, felekezeti jogaiért küzdöttünk, azt sikerrel tehetjük, mert együtt voltak velünk nemzetünk más felekezeti szabadságszeretői fiai is. (Igaz! Ugy a jobboldalon.)

Nem tudom, ez volt-e az a háború, a mit én megüztem Fehérvárott hazánk róm. kath. fiainak. (Helyeslés a jobboldalon.)

„Nem értek továbbá egyet abban, hogy lelkészeink érdeme az volna, hogy nem okoskodnak, de elzárkózza minden okoskodás elől, ragaszkodnak egyházukhoz, hittel-veikhez: Én az érdemet abban látom ellenkezőleg, hogy meghallgatva minden okoskodást, megvizsgálják annak értékét, s látva, hogy mellettük az igazság, a mellett érvényesítik teljes szellemi erejüket!

Gondolom, hogy ki valamely felekezet hű tagja, azt teljes joggal, a nélkül, hogy mást megértene, elmondhatja. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

„Abban azonban egyetértek Eötvössel” — mert megjegyzem, hogy ezt ő is mondta — „hogy azon idők, midőn az erőszakról kellett félnünk, elmúltak.” (Felkiáltások a közepén: Nyitrán nem! Nagy zaj a jobboldalon.)

Kubinyi Géza: Tessék itt előállni a váddal, állunk elébe! (Nagy zaj!)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, ne szakítsák félbe a szónokot egyik oldalon sem

Olay Majos: Kubinyi volt!

Elnök: Mindegyik oldalnak szól a figyelmeztetés.

Tisza Kálmán: Most nem beszélék Nyitráról, mert az nem is tartozik az én körömbé, nincs is jogom hozzá most arról beszélni, bár annyi jogom, mint a képviselő urnak ezt közbekiáltani, lehetne. (Tetés a jobboldalon.)

„Abban azonban egyetértek Eötvössel, hogy azon idők, midőn az erőszakról kellett félnünk, elmúltak, de van azért veszély ma is, s ez a esendesen, lassan működő behi-zelgés, csábítás veszélye, ez ellen védekez-zünk” — tehát ne támadjunk, — „mind, világiak és egyháziak egyaránt, mert az ily veszély hamarabb okozhat bajt mind-dennél, ópen ugy, mint az erős fölgyet leg-könnyebben a gyökerén rágódó féreg dönti meg. Lelkészeink pedig ne elégedjenek meg azzal, hogy a szövekből hirdetik az ígét, de hassanak be a családokba. (Mozgás a közepén.) természetesen csak azokba, melyek hozzájuk tartoznak, neveljék ott a buzgóságot és hithűséget, mindannyian pedig, mi magyarok tanuljuk meg azt a román mon-dást: „ne busulj, de tegyél.”

Ez az a rettenetes hadüzenet, a mely-lyel vádolnak. (Hosszantartó zajos helyeslés a jobboldalon.)

BELFÖLD

— **A néppárt szervekedése.** Nem ösüggerzi el a néppártot az az ádáz küzdelem, melyet a zsidó-liberális-szabaddkőműves hármass szövetség indított meg ellene a legelvetemültebb eszközökkel. A párt napról-napra terjed s a szervekedés ernyodetlenül folyik országsszerre. *Veszprémben* — mint értesülünk — már meg is állapodtak azon jelölt személyében, kit a legközelebbi általános választásokkor fel fog léptetni a párt. — *Mosonmegyében* nem, mint a multkor hibásan közöltük, Kötésén, hanem Kőpecsényben alakult meg a néppárti kör Batthyány József gróf elnöklote alatt. A kör székhelye Magyar-Ovár és minden pártlag belépőse által kötelezi magát arra, hogy minden politikai ténykedésében a néppárt érdekeit mozdítja elő, nevezetesen, hogy Mosonvármegye területén ugy a törvényhatósági, mint az országos képviselőválasztások alkalmával oly férfiak megválasztását fogja törvényes uton, egész befolyásával támogatni, kiket a néppárti kör jelöltjeként kijelöl.

A választmány — mind a „D. H.” írja — két albizottságra oszlik. Az elsőnek a hatásköre Mosonvármegyének Arak, Bezenye, Darnó, Feketeerdő, Halaszi, Horvát-Kimle, Kálnok, Kis Bodak, Levél, Lébény, Lipót, Lucsony, Magyar-Kimle, Magyar-Ovár, Meccsér, Mosony, Püski, P.-Somorja, Remete, Szent-János, Szent-Miklós, Szent-Péter, Szelnok, Tarcsa, Tébény, Zseli, Bánfalu, Alsó és Felső Ihaitz, Pomogy, Szent-András és Valla községekből álló területére. — A második albizottság pedig ugyancsak Mosonvármegyének Bártfalu, Boldogasszony, Bruckujfalu, Cs.-Kőbánya, Feltorony, Gálos, Királyudvar, Lajtafalu, Nezsider, Miklósfalu, Gyulas, Pandorf, Pártfalu, Sásony, Újfalu, Védény, Csúny, Gáta, Hegyeshalom, Horvát-Járfalu, Kiliti, Kőpecsény, Körtvélyes, Nemesvágy, Német-Járfalu, Orosvár, Rajka, és Zurány községekből álló területére terjed ki.

— **Katholikus körök.** A komáromi és polgár községi kath. körök alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A kormány és a néppárt.** E cím alatt a M.-g. a következőket írja: „A kormány, értesülésként szerint, felette komolyan foglalkozik a néppárti akcióval. Bánffy Dezső br. miniszterelnök és Perecz Dezső belügyminiszter alapos tudomást óhajtván szerezni a felől, hogy a néppárt melyik megyében hogy áll, miként szervekedett, a főispánokat, mint a kormány bizalmi férfait utasították arra, hogy cernirozzák a néppártot. Tudomásuk van arról, hogy az összes főispánok belügyminiszteri utasítás következtében most minden vármegyében a néppárt hadállását cernirozzák s megállapítják, hogy melyik járásban miként van szervezve a néppárt. A főispánok tapasztalataikról kötelesek sürgős jelentést tenni a belügyminiszternek.” Nem kutatjuk, mennyiben felel meg e hír a valóságnak, ha azonban tény, amiről láptársunk értesül, mi azt feleljük a kormányuk: Csak rajta! Csak tovább a megkezdett uton, a katolicizmus ellen! Legalább hamarabb itt lesz a kulturhare — de aztán lássa a liberális kormány ennek következményeit.

— **Tarnóczy.** A „M.-g.” mai száma írja: Az első nyitrai választás alkalmából a Tarnóczy Gusztáv volt választási elnök ellen megejtendő fegyelmi eljárás foganatosítás céljából a belügyminiszter Árvamegye közigazgatási választmányát küldte ki. Szemcsányi György főispán már Budapestre is érkezett és értesülésként szerint a legnagyobb mértékben szabadulni szeretne ettől a kellemtelen komissziótól.

Telefon-jelentések.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápril 27.

Ülés kezdete 10 óra.

Elnök: Szilágyi Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Wlassics Gyula, Erdélyi Sándor.

Elnök jelenti, hogy az interpellációs könyvbe öt interpelláció van bejegyezve, melyek az ülés végén fognak történni.

Következik a napirend: **A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat** folytatódó tárgyalása.

Kiss Albert röviden reflektál Polónyi Géza tegnapi beszédére.

Olay Lajos: Nem érdemli meg! (Nagy mozgás a baloldalon. Zaj.)

Polónyi Géza: Azt nem ön van hivatalba megírva! (Hosszantartó nagy zaj. Elnök esenget.)

Kiss Albert szerint Polónyi kész most lemondani a felekezeti-külségről. Ő ebben következetlenséget lát és nem érti Polónyi álláspontját. Pártja novében elfogadja a javaslatot eredeti szövegében és hozzájárul Wlassics miniszter indítványához.

Polónyi Géza félreértett szavait igazítja helyre.

Kiss Albert személyes kérdésben szólal fel és nagy párhosszal előadja, hogy a református lelkészek nem tekintve saját hasznukat, mindig a vallászabadságnak, a szabadkutatásnak voltak előharcosai. A miért küzdöttek a multban, azért küzdeni fognak a jövőben is ugyan a szószékéről, mint a társadalomban. (A Justifrakció tüntetőleg tapsol és éljenez, maga Justh Gyula az elsők közt üdvözli Kiss Albertet.)

Horónszky Nándor polemizál Csáky gróf tegnapi beszédével. A mit Csáky gróf tegnap mondott, az mind absztrakt elmélet és maga Csáky sem kísérlete meg miniszterkorában, hogy ezen elméletének gyakorlati örönyt szeressen, mert ha akarta volna, akkor nem a vallás szabad gyakorlatáról, hanem a teljes vallászabadságról kellett volna törvényjavaslatot beterjesztenie.

Nem tartja indokoltak azt a vádat, mintha ő és pártívei nem volnának hívei a vallászabadságnak. Igenis, ők hívei annak, a vallászabadságnak, mely két oszlopon nyugszik: Szabad hit és vallami mindent, a mi nincs az állam ellen és a büntetőtörvény nem szabhatja meg, hogy valaki mit higgyen és valljon. De Csáky gróf tovább megy és megteremti a felekezetnélküliek szektáját.

T-ved Csáky gróf, midőn azt mondja, hogy ők összetévesztik a felekezetnélkülséget a vallástalansággal. Ok nagyon jól tudják, hogy a felekezetnélkülség nem azoknak veszedelmes, a kik külön erkölcsi világot tudnak maguknak teremteni, hanem az alsó népek, mely a felekezetnélkülség törvénybeiktatásában az Isten detronizációját látja. Hogy ez minő veszélyeket rejt magában, azt bővebben fejtegetni felesleges.

Szapáry Gyula gróf indítványát helyesli, mert ez alkalmas arra, hogy a felekezetnélkülség törvénybeiktatása nélkül is rendezettség a felekezeteken kívül állók helyzete. Elfogadja Szapáry gróf indítványát. (Eljenzés a baloldalon és a középben.)

Wlassics Gyula miniszter tiltakozik az ellen, mintha a kormány a felekezetnélkülséget azonosítaná a vallástalansággal. A kettő két különböző dolog. Bathyány gróffal szemben, ki a III. fejezet elhagyását indítványozza, megjegyzi, hogy a törvényhozás feladata szembeállítani az előítelekkel. Megemlékszik azon sajtóteremtésekről is, melyek a legféltelenebb hangon izgatnak a kormány reformtervei

ellen és kilátásbe helyezzi, hogy az izgatató cikkek szerzői ellen megindítja a sajtóügyi eljárást. (Állunk előbe! Szerk.)

Polemizál Polónyival és újra vitatja a rendeletek törvényerejét, Bathyány grófnak a kath. autonómiairól és a kongruáról tett tegnapi megjegyzéseire azt feleli, hogy mindkét kérdés közeledik a megvalósulás felé. A recepció tokokban azt az aggodalmat keltette fel, hogy az állam a zsidókkal szemben nem fogja gyakorolhatni a felügyeleti jogot. Erről már az 1869-iki törvény intézkedik.

A jelen javaslatra vonatkozólag a két bizottság jelentései némileg eltérnek ugyan, de ez az eltérés nem érinti az elvet, ő a maga részéről az igazságügyi bizottság jelentését ajánlja elfogadásra. (Helyeslés a jobb és szélső-baloldalon.)

Polónyi Géza személyes kérdésben szólal fel és állításait a miniszterrel szemben fenntartja. Valamely felekezethez tartozó egyén, ha a terhek föl szabadulni kíván, a jelen javaslat értelmében bátran átlóphet más felekezetbe.

Elnök a vitát bezárja.

Polónyi Géza a kérdés foltovéséhez szól hozzát, mire a ház többsége Szapáry Gyula gróf indítványát elveti és az igazságügyi bizottság jelentését elfogadja.

Szünet után

Molnár József az osztrák-magyarbank szabadalmának meghosszabbítása ügyében interpellációt intéz a pénzügyminiszterhez.

Holló Lajos a következő interpellációt intézi a miniszterhez:

1.) Igaz-e, hogy e kormány a legközelebb megejtendő megyei választásokat mindenféle teltető eszközökkel befolyásolni kívánja? Ha ez igaz miképpen egyeztethető ez össze az 1886. XXXI. t. c. rendelkezésével és egyáltalában a törvények iránti tisztelettel?

2.) Hajlandó-e a kormány mielőbb törvényjavaslatokat beterjeszteni a törvényhatósági tisztviselők megfelelő javadalmazásáról, nyugdíjügyéről, gyakorlati kiképzéséről és hatáskörüli pontos megállapításáról?

Meszleny Lajos a magyar udvartartás ügyében a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhez:

1. Kérdem a miniszterelnököt, igaz-e a lapok azon híre, hogy a törvényhozás megkerülésével egy a magyar közjogban teljesen ismeretlen osztrák udvari méltóság alárendelt udvari hivatal terveztek?

2. Folyamatban vannak-e a tárgyalások egy történelmünknek, alkotmányunknak és törvényeinknek megfelelő magyar udvartartás felállítására érdekében, és ha ezek folyamatban nem volnának, hajlandó-e a miniszterelnök oda hatni, hogy a törvényen és közjogon alapuló nemzeti aspirációkat teljesen kielégítő magyar kir. udvartartás mielőbb létesítenessék?

Apponyi Albert gróf ugyanez tárgyban interpellálja a miniszterelnököt. Interpellációjának 1. pontja megegyezik Meszlenyivel, a 2. pont így hangzik:

2. Álle-e a kormány szándékában oly udvari közegek létesítését javaslatba hozni, melyek a mostani főudvarmestert hivatalnak nincsenek alárendelve.

Bernáth Dezső a Tokaj-Rakamaznál elvezető hidak és utak megrongálása tárgyában interpellál.

Rozenberg Gyula mint a közgazdasági bizottság előadója beterjeszti a bizottság jelentését a találmányi szabadalmakról szóló törvényjavaslatot illetőleg.

Az ülés vége 2 órakor.

A hétfői ülés 11 órakor Josz. Napirenden van 7 apróbb törvényjavaslat áll. Egyéb munkarendje a kormányknak nincsen,

TÁVIRATOK.

Bécs, ápr. 27. (Ered. táv.) A király ma a szokásos tavaszi díszszemlét tartotta a Schmelzen a bécsi helyőrség fölött.

Olmütz, ápr. 27. (Ered. táv.) Jelen főherceg, a német lovagrend nagymestere május 4-én szabadságra indul a rend birtokainak megsejmlésére véget.

Madrid, ápr. 27. (Ered. táv.) Toledo-ban elfogták 3 francia anarehistát, kik a párisi anarehista bizottság utasítását várták egy nagyszabású merénylet elkészítésére.

Az orleansi herceg Morismasban, Sevilla mellett, vadászat alkalmával leesett a lováról és eltörte a lábát. Állapota aggasztó.

Fővárosi levél.

Budapest, április 26.

Borongós, esős napok járnak. A tavaszi ég mosolygós, nefejejtsszin kékjére lomha járása, komor tohók nehezodnek, vigasztalan, egybefolyódó szürkeségükkel átölelve mindent, az eget, a földet, a szívet, a lelket.

Podig a vigasztalan, elkedvetlenítő szürke keretben a bársonyos fü sarjadzása, ryügek fakadása s vidám madársereg örömtelt esipogása hirdeti, hogy itt a tavasz, a várva-várt kikelet s közleg a tavasznak legbübösabb éve, gyöngye, koronája: a szép május hónap, melynek virágillattól torhas, mámoros levegőjében mintha édesebb volna a dal, elbűvölőbb a szerelem s égetőbb, fájjóbb a bánat terhe is...

Apropos május!

A főváros munkás osztályaiban széleskörű mozgalom indult meg, hogy hazánkban is a munkások ünnepévé avassák fel május első napját, a mely napon ne gyuljanak fel a gyárak tüzei, nemuljon el a gépek észbontó zakatolása s a munkás minden retrozció nélkül hagyhassa el műhelyét, hogy ünneplőbe öltözöjten, piros zászlók alatt ünnepolhassa meg „az eszmét” melynek neve: szocializmus. E napon tehát a legtöbb gyárban szünetelni fog a munka s ugy lehet, hogy a fővárosi lapok sem fognak e napon megjelenni, mert e nap megünneplésében épen a mi napszamos társaink, a betűszedők járnak első sorban. Nem vitatjuk, hogy jogos-e akár erőszakkal, akár erőszak nélkül a május elsőjét piros botúkkal irni be a kalendáriumokba, de nekünk ugy tetszik, hogy munkatársainkat e követelésnél idegen földről plántált eszmék izgatják, hevitik s ezen eszmék nem krodralnak azon eszmével, mely a mi hazánkban egyedül igaz, egyedül jogos a keresztény szocializmus.

Adja Isten, hogy esalatozzunk.

A harmadik politikai kampagne tegnap vette kezdetét a zsidó recepcióról szóló törvényjavaslatra vonatkozó főrendiházi üzenet tárgyalásával.

A vita minden nagyobb emóciók nélkül folyt le. A recipiálás egy ülés lefolyása alatt újra megtörtént s a kormány ezzel már harmadizben követi el azt a tapintatlanságot, hogy harmadizben szolgáltató ki a mélyen tisztelt, szoretelt zsidóságot a főrendiházi vesszőfuttatásnak. S a kormány ezt nevezi komoly és megfontolt munkásságnak. A tegnapi újra recipiálás hallatára egy rabbi így variálta az ismert közmondást: Először jó barátainktól ments meg Uram, a z u t á n az ellenségekkel csak megalkuszunk mi valahogy...

Ma a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat volt napirenden. A vita széles arányokban indult meg s a végo csak az lesz, hogy a ház többsége ezt is elfogadja ismét eredeti szövegében s már két hét után ugy lehet, ismét megkezdődnek a főrendiházi tárgyalások.

A kormány szinte gyermekes optimizmusában mindent remél, pedig a ki a viszonyokkal csak legkevésbé is ismerős, az tudja, hogy e javaslatok a főrendiházban az utóbb beállott változások dacára sem vihetők keresztül.

De hát a mint mondják, a remény éltet és a Bánffy-kabinet pedig minden veleszületet gyengosége dacára is él n i a k a r. *Arnó.*

Városi és vidéki hírek.

— **Egyházmegyei hírek.** Turinics Sebestyén kőbányai káplán, miután az esztergomi egyházmegye kötelékéből elbocsátott, Dr. Steiner Pál megyés püspök egyházmegyéjébe átvette, és az üresedésben levő vaáli plebánia adminisztrátorává nevezte ki, melyre Dréher Antal patronus által bemutatott. Ezzel egyidejűleg Bruto un Ferenc ideiglenes vaáli adminisztrátor a beteg plebánus helyettesítésére randeltetett ki. A nyárai Ferenc volt belvárosi káplán pedig az abai plebánia javadalmát elnyerő, ugyanoda állandó adminisztrátornak neveztetett ki.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Skopál István állami főreáliskolai helyettes tanárt rendes tanárrá nevezte ki.

— **Elöléptetések.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Szukovszky Mihály és Borostyán Sándor állami főreáliskolai tanárokat a VIII. fizetési osztályba léptette elő. Ezzel egyidejűleg az igazságügyminiszter Lőrincz Sándor székesfejérvári kir. járásbírói irnokot a XI. fizetési osztály 2-ik fizetési sorozatába léptette elő.

— **Választmányi ülés.** A f. hó 20-án megtartott állandó választmányi ülés után néhány fontos tárgy érkezett, melyek sürgős természetüknél a f. évi május hóban tartandó rendes közgyűlésre bevezendők; ezeknek előkészítése végett f. évi május hó 1-én d. e. 10 órakor az állandó választmány a megyeház II. od emeleti kistermében ülést tart.

— **Május havi ájtatosság.** A szép május hó előkezdésével, midőn az egész természet új pompába öltözött, a nyiladozó virágok illatjával köszönti a mindenség nagy alkotóját: a kath. anyaszentegyház a hitbuzgó lelkek legszentebb érzelmeitől s a hitélet mezején ékeskötő keresztény erények díszes virágaiból két koszort köt s hiv szeretetének jeléül azt nyújtja oda a virágok királynéjának, a boldogságos szűz Máriának. Ez ő királyi város lelkes kath. közönsége is, az egyesek kiváló buzgólkodása folytán immár néhány év előtt itt is szokásba hozott májusi ájtatossággal kívánja ez évben is tanúsítani töretlenül hűségét, forró szeretetét, s a szívek mélyén gyökeredző tisztelőt hazánk nagyasszonya iránt; miért is a szent-Ferenc-rendi zárdafőnökség ez uton is köztudomásra hozta, hogy ez évben a május havi ájtatosságok a helybeli szt.-Ferenc-rendi zárdatemplomban oly módon fognak megtartani, hogy már kedden, április hó 30-án este 6 órakor lesz a bevezető szt. beszéd, utána pedig a legméltóságosabb Oltárszentség kitétele mellett elmondatik a loretói litánia, és végül az egész havi ájtatosságnak ünnepi imában való felajánlása a legszentebb Istenanyának; — május hó 1-től kezdve ugyanazon hó 31-ig bezárólag reggeli 8 órakor naponként csendesen szentmise lesz, mely alatt az ájtatos hívek a szt. olvasót figyélkedni a dicsőségesebb titkokkal; esti 6 órakor pedig naponként szent beszéd tartatik s utána a loretói litánia, mint fennebb. Az ájtatosságoknak ezen megszabott rendje csak annyiban változik, hogy május hó 3-án Jézus isteni szíve társulatának reggeli 8 órakor tartandó ünnepi szent miséje miatt; — május hó 20., 21. és 22-én pedig könyörgő napok lévén, az ugynevezett keresztjáró körmenet miatt, a májusi szent-mise e napokon kivételesen reggeli 9 órakor fog megtartani. Egyébként azonban az ájtatosságnak itt közölt rendje előreláthatólag változatlan marad.

— **A Szent-István-társulat** május 2-án tartja XLII. nagygyűlést Budapesten, a központi papnevelő intézet nagytermében.

— **Eljegyzés.** Rédl Deszö moóri erdész eljegyezte Tvordy János iskazent-györgyi birtokos kedves leányát, Jozefa kisasszonyt.

— **Visszatérés.** Alsó-Alapról írja leveleink, hogy ott e hó 21-én Cseke Mária elhagyván Kálmán felekezett, visszatért ősei vallására, a kath. anyaszentegyházhoz. A hitvallást számos hívő jelenlétében Kolonics Károly plebánus kezébe tette

le, ki a magasztos aktus után szép beszédet intézett a visszatérthez.

— **A palotavárosi kath. kör** holnap azaz vasárnap d. u. 6 órakor gyűlést fog tartani, melyen Kaloecy Alán főgymn. tanár, mint a kör elnöke fog előadást tartani a „keresztény társadalomról“.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Saára Gyula jogtudor és városi bizottsági tag f. hó 24-én délután totte le kitünő sikerrel Budapesten az ügyvédi vizsgát. A kiválóan képzett sa gyakorlati életben sokat tapasztalt új ügyvéd, mint biztos forrásból értesülünk, rövid idő múlva megnyitja ügyvédi irodáját Kosuth-utca 17. sz. alatt levő saját házában.

— **A „Fejérmegyei Napló“ sajtópöre.** Olvasóink nagy része még visszaemlékezik arra, hogy Liptay Kornél, a Budapestben megjelenő „Correspondence de Hongrie“ című alkalmi könyvatos újság felelős szerkesztője a múlt évi október végén sajtópört indított a „Fejérmegyei Napló“ felelős szerkesztője ellen, mert lapunk július 26-iki 30-iki és 31-iki számaiban levő szerkesztői üzenetei által sértve érezte magát. A budapesti törvényszék mint esküdtzéki sajtóbíróság f. évi március 15-én tartott ülésében foglalkozván ezzel az ügygyel, Liptay Kornél vádlevelét vizsgálva autasította a további eljárást beszüntette, mert Liptay Kornél a július 31-iki szerkesztői üzenetet sértőnek találta ugyan, de érte feljelentést nem tett s mert a többi inkriminált üzenetekre vonatkozólag a vádlevelet be nem adta, a miért is a vád visszavontnak tekintendő. — Mikor tudomásunkta jutott, hogy Liptay Kornél pert indított ellenünk, azonnal kijelentettük, hogy nem félünk a pertől, és hogy vádlónak célja csak az volt, hogy meghurcoljon egy kath. lapot. A budapesti sajtóbíróság azonban meghírsította ezt az echt liberális tervet, a mi nekünk érvendetes elégtételt szolgált.

— **Esküvő.** Veit Ferdinánd nyugalmazott cs. és kir. őrnagy f. hó 25-én vezette oltárhoz Lusztig Manó helybeli birtokos kedves leányát, Ilonát, a ki csak néhány héttel esküvéje előtt tört át az iar. vallásról a katolikus hitre. Násznapok voltak: dr. Révy Ferenc orvos és Lusztig Marcell az osztrák-magyar bank brassói fiókjának tisztviselője. Az esküvői szertartást Gremsparger István apátplebánus végezte, ki ez alkalommal valóban remek beszédet intézett a fiatal párhoz. Az esküvőt nászalkoma követte, mely után a boldog pár néhány heti nászutra indult.

— **A városi bizottsági testület** f. hó 29-én d. e. 9 órakor tartja a városi nagytermében rendes havi közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozata a következő: A belügyminisiterium leirata Valicsék Mátyás hagyaték ügyére vonatkozólag. A városi tanács előterjesztése a vadászati jog bérbeadása tárgyában. A városi tanács be-terjeszti a baromfi fertőző-betegség elleni védekezésre vonatkozó szabályrendeleti tervezetet. A városi tanács előterjesztése a pénztár helyiség kibővítése, a dögboncoló-kamra felépítése s a belutakra szűkeges fedanyag szállításának vállalatba adása tárgyában. A városi tanács bejelenti, hogy Madaras Lipót a számfelülvizsgálóbizottság elnöki tisztéről lemondott. A városi tanács előterjesztése a lovaslaktanya melletti új kiépítése s egy újabb közföld felállítás tárgyában. A városi tanács bemutatja az 1894. évi gyámpénztári mérleget. A városi tanács előterjesztése az adony-szabolcsi vasutvonalra megszavazott hozzájárulási összegre vonatkozólag s a „Vörös ökor“ lebontása, továbbá a szarka-utca

rendezése tárgyában. Pénzes Imre bizottsági tag indítványa a városi földék tárgyzása körüli eljárásra vonatkozólag. Az 1895. évi IV. t. c. kihirdetése. Jahn Ödön napidíjas kérvénye fizetés felemelés iránt. Végül Tóth István főjegyző jelentése a levéltár folyamatban levő rendezéséről.

— **Simor János szobra.** Simor Jánosnak, városunk nagy szülöttének, a nagyemlékü volt hercegprimásnak szobrát Strobl Alajos jeles szobrászunk most faragja márványba budapesti műtermében. A szobrot, amely álló alakban, bitorosi ornátusában ábrázolja Simort, az esztergomi bazilika egyik fülkéjében, Pázmány Péter szobrával szemben helyezik el. Strobl a Simor sirja fölé helyezendő félköralku domborművet befejezte.

— **Halálozás.** Mély részvételt vettük a gyászirt, hogy Hornyánszky Agoston tegnap délután 64 éves korában jobblétre szenderült. Az elhunytnek hűlt temetői holnap d. u. 4 órakor helyezik nyugalomra a feltámadás reményében. Hornyánszky Agoston született 1831-ben egy mosonmegyei tanítói családból. 1858. év óta a székesfejérvári kereskedelmi társulat buzgó tagja, 1880. év óta pedig az ev. ref. hitközség gondnoka és egyházmegyei tanácsbírája volt, mely állását lelkiismeretes pontossággal töltötte be. Vagyonát testvője árváinak hagyta, több ezer forintot azonban jótékony célokra hagyományozott. Haláláról az év. egyházközség preabiteriuma külön gyászjelentést adott ki.

— **Kinevezés.** Baják István dunaadonyi főtanítót Huszár Agost alispán az adonyi járás faiskola-felügyelőjévé nevezte ki.

— **A Székesfejérvár-bicskei vasut** ügyében rendkívül népes értekezlet tartott f. hó 25-én Lovasberényben. Az értekezleten körülbelül 300-an jelentek meg. Elnökül Cziráky Antal gróf, jegyzőül pedig Heiszler Győző lovasberényi jegyző választottak meg. Nagy vita volt a Bakos Gábor által ezeltől 3 évvel készített terv, továbbá Csákvár és Acsa községek érdekei felett. Határozatot nem hoztak, hanem elfogadták Fiáth Miklós báró főispán azon indítványát, hogy a vasutengedélyesek készítsenek egy oly tervet, mely az érdekeltek helyeslésével találkozhat. A tervet egy bizottság fogja felülbírálni, melynek tagjai: Cziráky Antal és Esterházy Miklós Móric grófok, Libitsch Antal, Havranek József (Székesfejérvár részéről), Dietrich Szilárd a zámolai urodalom részéről, Kégl György, Meszleny Lajos stb és az érdekelte községek jegyzői.

— **A vasutépítés ügye.** Sok tanácskozás után végre valahára a fejér-tolna vármegyei vasutépítés ügye most már a létesülés stádiumában van. A munkát megkezdették, sőt f. hó 25-én Adony és Szabolcs között a nyomjelzés (trasszirozás) már be is fejeztetett.

— **Ovodai ülés.** A tóvárosi ovodai bizottsága f. hó 28-án d. e. 10 órakor a városi nagytermében ülést tart.

— **Öngyilkos katona.** Vargát Lajos a helyben állomásozó 24-ik vadász-zászlóalj közlegénye f. hó 25-én d. e. 10 órakor a malom utcai laktanya egy bájában szolgálati fegyverével szíven lökte magát s nyomban meg is halt. A szolgálatos katonát ma d. u. 3 órakor a városi rokonainak s a katonaságnak nagy részével együtt a városi temetőbe helyezték. Vargát úgy felebbvalói, mint katona-

társai mindig esendes, szorgalmas embernek ismerték s éppen ezért nem tudják elképzelni tettének okát. Levelet nem hagyott hátra.

— **Iskolaszéki ülés.** A városi községi iskolaszék folyó hó 25-én d. u. 2 órakor tartotta április havi rendes ülését a városház nagytermében A l a g h y Dezső elnöke alatt. Elnök az ülést megnyitván, indítványozza, hogy az iskolaszék Perényi Béla tanítót, aki a folyó tanévben tölti be tanítóságának 40-ik évét s akinek működéséről mindenki elismeréssel nyilatkozik, ez alkalommal testületileg üdvözlje. Az iskolaszék az elnök indítványát egyhangulag elfogadta s Perényi Bélának köszönetét és elismerését nyilvánította. Az ülés egyéb fontosabb tárgyai a következők: A városi tanács felhívta az iskolaszéket, hogy a Grósz-féle ház helyén építendő iskolára vonatkozólag készítsen javaslatot. A javaslat elkészítésével A l a g h y Dezső elnök, G ö b e l János György igazgató, a három felsővárosi iskola vezértanítója, a főmérnök, Tóth István, dr. Major Ferenc, dr. Károlyffy Nándor, dr. Kuthy József, Kovács István és Liszits István iskolaszéki tagok bizattak meg. Ezután az elnök tudatja, hogy a tanács az állatvédő szabályrendeletből 50 példányt adott az iskolák közt való szétszórás végett. Az iskolaszék elrendelte, hogy e szabályrendeletet időnként ismertessék a tanítók a gyermekekkel. Elnök jelenti, hogy a városi közgyűlés a zámosly-utcai iskolánál felállítandó mintaméhes költségeihez 150 frttal hozzájárult a selyem-utcai méhes felállítására alkalmas megvásárolt feltételek mellett. A városi tisztifőorvos véleményes jelentése alapján felkérte a kir. tanfelügyelőt, hogy Bódiss Imre osztálytanító nyugdíjaztatását hivatalból indítsa meg. A városi tanító-testület kérelmére felkéri az iskolaszéket a városi tanácsot, hogy az öreg-utcai iskola faiskolája részére a város-majornban, a vizivárosi iskola faiskolája részére pedig az aggok kertjében adjon a város helyet. Miután még több folyó ügy elintézését nyert, az ülés fél 4 órakor véget ért.

— **Az elemi iskolások gyónása.** A palota városi és a tóvárosi elemi iskolások ma délután végezték husvétii gyónásukat s holnap fogják magukhoz venni az Ur testét a reggel hét órakor tartandó szent mise alatt.

— **Végtárgyalások sorrendje.** A székesfejérvári kir. törvényszéknél május hó első felében a büntügyi végtárgyalások a következő sorrendben fognak megtartani: 1-én Tiffinger Ferenc és társa ellen magán okirathamisítás vétsége miatt; Molnár István és társai ellen hamis tanúság büntetése miatt. 4-én Gottas Samu ellen lopás; Szadi Éva ellen lopás; Szür András ellen hamis vádaskodás, és Burján a György ellen gyilkossági kísérlet miatt, 7-én Kuglies József és társai ellen súlyos testi sértés miatt. 8-án K o l o n i e s József ellen súlyos testi sértés miatt, Csépi István ellen emberölés miatti és Weininger József ellen hatóság elleni erőszak miatt. 11-én M o r o c z a Károly ellen két rendbeli hamis vádaskodás és A l m á s i Mihály és társa ellen emberölés miatt.

— **Adományozás.** A székesfejérvári egyházmegyei tanítók gyermekeinek tápin-tézetére Nagy-Lángról egy ismeretlen jótévő 12 frtot adományozott. A tápin-tézet jelenlegi ságyona 2180 frt 30 kr. A kereskedelmi bankban le van téve 180 frt 30 kr., 6% bamatra pedig 2000 frt van kiadva. H u s z á r Károly kanonok.

— **Ballett Székesfejérvárott.** A budapesti opera igazgatója tegnap átirat H a v r a n e k József polgármesterhez s arra kérte, engedje meg, hogy Székesfejérvárra jöhessen az opera ballett személyzetével három előadásra. A polgármester az átiratot elintézés végett a színpártoló egyesület elnökéhez küldte.

— **Allamsegély.** A székesfejérvári iparos segédek szakrajzi tanfolyamára a miniszterium 500 frt állami segélyt utalványoztatott.

— **Tolvaj inas.** Nagy Pál bébi-utcai cipészinas nagyon sokat ólálkodott a cirkusznál, míg végre elérkezett a kedvező alkalom, hogy onnan két gépkereket s egy vasrudat ellopjon. A cirkusznál hamar észre vették, hogy hiányzanak a géprészek s jelentést tettek a rendőrségnek, mely rövid utánjárás után kinyomozta a tettest, mielőtt a lopott tárgyakat értékesíthette volna. Az inas most a kórházban fekszik betegesen. A rendőrség, mielőtt meggyógyul, átadja a járásbírósnak.

— **Elítélt orgazdák.** A budapesti kir. törvényszék a S t o k l á s z Ferenc ráckövei lakos kárára elkövetett lopásból kifolyólag orgazdaság vétségéért N y á r i Antal szabadbattyányi és B a g i Györgyné velencei lakost 1—1 havi, N é m e t h Józsefné sárbogárdi lakost pedig 14 napi fogházra és mindegyiket egy évi hivatalvesztésre s a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésére ítélte.

— **Körözések.** Remete István csókai köznépe, volt budapesti lakos okmányainak és 3 frt készpénzének hátrahagyása után ismeretlen helyre távozott. A moóri főszolgabíró elrendelte körözését. — K ö r b l e r János szári születésű napszámos és P u s z t a Lajos verébi születésű kocsis kihágási ügyben köröztetnek.

— **A Duna halottja.** Pötröc János mányi születésű, budapesti napszámos f. hó 8-án a vámbáz közelében egy csónak felfordulása következtében a Dunába esett s a habok között nyomtalanul eltűnt. A hullá felosztásnak indalva csak a napokban került a víz felszínére.

* **Egyházi szerek, műhímzések, templomi és egyesületi zászlók, misernhák keresztúti- és oltárképek, csillárok, fehérneműk, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szüts és Társa, a bibornok-érsék és Magyarország hercegprímásának udvari szállítót. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.**

Irodalom és Művészet.

— Az „**Irodalmi Közlöny**“ most megjelent 4. száma Mindszenty Gedeon hazaszeretétét fejtegeti. Könyvismertetősei s lapszemléje kiváló figyelmet érdemelnek. Melegen ajánljuk olvasóinknak a B a b i k József, szerkesztésében megjelenő havi folyóiratot, melynek előfizetési ára egész évre 1 frt 60 kr., mely összeg a szerkesztő címére Egerbe küldendő.

— A „**Herkó Páter**“ kath. élelapp folyó évi 17. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlanul elterjedt élelapp olvasóink figyelmébe. A „Herkó Páter“ előfizetési ára egy évre 4, félére 2 frt. Szerkesztője M a r k o s Gyula, a Kath. Ortodox ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendőek. (Budapest, zsibárus-utca 7.)

— A **Kakas Márton**. 17. száma most jelent meg találó illusztrációkkal s szellemes szövegtartalommal. Ajánljuk olvasóink figyelmébe Sipulusz lapját, melynek előfizetési ára egész évre 4 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rökk-Szilárd u. 4. sz.

Közgazdaság.

Ki lesz a győztes?

Budapest, ápr. 27.

I.

(—) Államosítani, vagy közvetlenül állami felügyelet és gyámkodás alá vonni, amit csak lehet, a kapitalizmus sérelme nélkül, de folyton hangoztatva a szabadságot és demokráciát, ez ma az uralmat bíró hatalom célja. Azt akarja, hogy a nép mint egy jól fegyverezett katonai intézet növendékseregei minden intéstre nemcsak engedelmessédjék, hanem parancsra lelkesüljön még akkor is, amikor a hatalmas parancsnok legkedvesebb előjogaitól fosztja meg. Milyen könnyű lesz majd képviselőket megválasztani s a népet saját hiteérékei ellen megszavaztatni. Igen, de az elfojtott szabad akarat, a néposztályok megsértett életfeltételei túlerősen szoktak megnyilatkozni, s a túlzott centralizáció a mezei népesség végbomlása, annak érdekei az ország minden pontján jelentkeznek, hol erősebben, hol szelidebben, s kielégítésüket ott helyben követelik.

De vajjon kit érdekel mi nálunk annak a mezei népességnek a sorsa? Csak boldoguljon a fővárosi nagyiparos, üzér és tőkepenész, csak ne bántsa senki a börtét és a bankokat!

Ebbe fejeződik ki ez időkből a mi közgazdasági politikánk irányzata.

Napokig, sőt hetekig el tudnak alaposan disputálni azon, vajjon az osztrák magyar banknak megengedjék-e, hogy tizkoronás papírpénzt adjon-e ki, napokig, sőt hetekig tárgyalják a legnagyobb minuciozitással a legcsekélyebb pénzügyi dolgokat, csak hogy baj ne legyen és semelyik bank meg ne sértődjék; rövidesen adnak W e k e r l e Sándor takarékpénztárának, az erzsébetvárosinak, engedélyt milliókra rugó, sokat hozó „zálogüzletre“ és jelzáloglevelek kibocsátására; törvényt akarnak hamarosan hozni, hogy a villamos vasutnak mindenféle állami kedvezményt, adó illeték elengedést nyújtsanak; a börtét pedig meg nem adóztatják, az adót helyes alpra fektetni nem akarják — szóval egész fináncpolitikájuk a föld és népe ellen irányul és csakis a dédelgetett kapitalizmusnak kedvez annyira, hogy megnehezítik még a pénzintézetek földhitel miveleteit is. És a helyett, hogy a kiáltó hitelügyek kielégítésére törekednének s ezáltal a külterjes gazdálkodás észszerű belterjes földmívelési rendszerre fejlődhessek — ridegen bojkottolják a földet.

Már csak ezekből is felismerheti mindenki, hogy közgazdasági politikánk az a modern irányzata hová vezet; láthatja mindenki, hogy ez a politika a honalkotó társadalmat gyökereiben támadja meg és mégis kábultan nézi a gazdatársadalom a hazánk felett fenyegető internacionális förgőteget; holott ezt hatalmasan megnyilatkozó akaraterejéből folyó egyetlen paramisszóval meg tudná állítani, mert éppen alkotó elemei nem keveredtek még a felkavart portömegek közé.

Vége köv.

Értéktőzsdéi hetiszemle.

Budapest, április 26.

Lustig Miksa budapesti bankéig hetijelentése a „Fejérme gyei Napló” számára

Az osztrák államvasutak államosítására vonatkozó fordulat, a mely eshetőségre már mult jelentésünkben utaltunk, beállt és ezáltal a tőzsde egészen megváltozott képet mutat. Ezen kedvezőtlen hírek következtében a spekuláció igyekezett kibontakozni engagemntjeiből, a mi természetesen az árfolyamok fokozatos csökkenését szülte. A később beállott teljes bizonytalanság pedig rohamos áreszkökenést idézett elő. Csak az épen idején jött kitünő mérleg és nem várt magasságu osztalék mentette meg a tőzsdét egy további s elképzelhetleg nagyobb csökkenéstől, a deruttól. Midőn az államosítási tervek voltak en vogue, ugy azért vették az osztrák államvasuti papírt, mert az államosítás a részvényesekre nagy előnnyel jár, ez volt a jelszó; ma, midőn ez már le van tárgyalva, új dolgokkal állanak elő: az osztrák államvasut részvényeit azért kell venni, mert nem lesz államosítva s így nagyobb chanceuk van arra, hogy az árfolyam emelkedik. Hát hol itt a ráció? És mégis a tőzsde ezen újabb családás után megint hozzálát a vásárláshoz, ki tudja, mit rejt magában a közel jövő.

A belföldi pénzpiac helyzete a lefolyt héten az ultimo hatása alatt állott; a pénzviszonyok meglehetősen kedvezőtlenül alakultak. A kamat-viszonyok drágulásához a tőzsde igényein kívül hozzájárult e héten a búzaring is, amely az átvételhez szükséges nagy összegeket a nyílt piactól vonta el. Ez igényekkel szemben bankjaink meglehetősen pénzkészlettel rendelkeznek, mindazonáltal a helyzet kedvezőtlen, miután ezuttal a piac Bécsből, ahol még rosszabbak a pénzviszonyok, egyáltalán nem kap pénzt s pénzüntézetünk igyekeznek ezt a körülményt a lehetőségig kiaknázni. Másik oka a bankok tartózkodásának a májusi szelvénybevéltás, a mely nagy összegeket tart lekötve.

Az árfolyamok a következő variációt mutatják:

	Apr. 5.	Apr. 16.	Apr. 26.
Magyar aranyjárdék . . .	124.20	124.20	124.10
" korena " . . .	99.10	99.20	99.20
" hitelbank részv. . .	468.25 ex	464.—	473.50
" jelzálog " . . .	288.— ex	288.—	289.—
" leszámitelő " . . .	305.— ex	303.—	304.—
Villamos vasut " . . .	297.—	316.—	316.—
Rimamurányi " . . .	271.50	269.—	275.—
Osztrák hitel " . . .	404.75 ex	398.50	399.50
Osztrák államvasut- " . . .	447.25	452.—	435.—
Déli vasut " . . .	112.25	112.50	106.—

— **A jövedelmi és fogyasztási adó együttes fizetése.** A szegedi pénzügyigazgatóság meg akarja honosítani a jövedelmi és fogyasztási adó együttes fizetését s ebben az ügyben Szeged város tanácsának hozzájárulását kérte. A tanács még nem döntött s a szegedi mézárások és hentesek már is külön kérvényt adtak be a városhoz, melyben azt kérik, hogy a jövedelmi és fogyasztási adó együtt fizetessék.

— **Az O. M. G. E.** tagjainak száma a mult héten 49-cel szaporodott. Ezekkel együtt az egyletnek van most 414 alapító és 2174 évdiyas, összesen 2588 tagja.

— **Osztrák-magyar-bolgár kereskedelmi szerződés.** Bécsből jelenti a M. E.: Stoilog bolgár miniszterelnök bécsi tartózkodását azért hosszabította meg, hogy a Bulgáriával kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozó tanácskozásokat befejezze. A Bulgáriával kötendő szerződés szükségességét főképp a közös külügyminiszterium hangsúlyozza, s a szerződést, minthogy Ausztria-Magyarország Bulgária egyik-másik vámfelteleését elfogadta, a vámtételek súly szerint való átszámítása után, véglegesen meg fogják kötni.

— **Mütrágya.** („Hungaria” mütrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság, Budapest.) Végre bekövetkeztek a mult hét elején a mezőgazdák által oly várva-várt eszések és néhány nap mulva már bámulatos módon mutatkozott a mütrágyázott földek előnyös állása a nem mütrágyázottakkal szemben. — A mütrágyázott földek 10—15 centnyire magasabban állanak, buják, sötétzöldek és szemmel látható rajtuk az örvendetes növés. A mütrágyázás helyes és célirányos voltának nincsenek jobb bizonyítékai, mint ezek az összehasonlítások, melyek folytán az észszerű és intenzív mezőgazdaság napról-napra új követőkre talál. — Az ország minden részéből érkeznek be kisebb és nagyobb megrendelések, szuperfoszfátokra és chilisáletromra; utóbbiak a visszamaradt ősziek felsegítése céljából. — És dacára annak, hogy még bőven elég idő van rá, az őszi szükséglet fedezésére is számos megrendelés érkezik be. Különösen a szomszédos országokból, csak azért, hogy a jelenlegi rendkívül alacsony árakban részesüljenek. — Kerti természetvényekre is kezd sok nagy fogyasztó

akadni, ez azonban eddig inkább a beérkező rendelmenyek nagy számára, mint mennyiségére vonatkozik. — Az árak változatlanok maradtak.

Jegyzéseink a következők:

Kettős-szuperfoszfát	20—22 1/2%	6.10 — 6.60	frt
Prima-szuperfoszfát	18—18 1/2%	5.10 — 5.60	frt
v. ind. párolt esontliszt 4 1/2	25 1/2%	6.28 — 6.40	frt
Hoyermann-f. Thomas-salak	18—20 1/2%	3.75 — 4.—	frt
Kálitrágya	20—25 1/2%	3.50 — 3.70	frt
Ammoniak-szuperfoszfát	10—12 3—5 1/2%	6.— — 7.50	frt
Kénsavas-káli	20—25 1/2%	13.— — 13.60	frt
Chilisáletrom asonnali szállításra		12.95 — 13.10	frt
" április—májusi		12.60 — 12.75	frt
" 1896. évi tavaszi		12.50 — 12.60	frt

Az árak 100 kgonként zsákkal együtt elegysuly tisztasly gyanánt az egyes állomások távolsága szerint értődnek.

Vasgálic Ia	3.— — 3.20	frt
Vasgálic Iia	2.80 — 3.—	frt
Bésgálic	24.— — 25.—	frt

(netto 100 kgonként 50 kgos hordókban Budapestben.)

— **Székesfejérvári piaci árak.** 1895. április 27-én:

Gabona: buza 6.——6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hizott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. klg. eleven suly szerint.

— **Móóri piaci árak** április 26-án: buza 6.20; rozs 5.20; árpa 6.—; zab 6.— kukorica 6.20; bab (uj) 10.—; uj-bor 18—20 kr; ó-bor 30—32 kr. A borizlet nagyon lanyhán megy. Ondódon az uj bor 20—22, ó bor 28—30 frt.

Minden formában és nagyságu

ajtók és ablakok

teljesen fölvasalva bármennyit raktárról. jó minőségben. jutányos ár mellett szállit az

AJTÓ ÉS ABLAK-GYÁR.

Gyártelep:

IX., Gyep-utca 17. száma.

Iroda:

Üllői-ut 77. száma.

Mintakönyvek és árjegyzékek díjtalanul és bérmentve.

Tőzsdei megbizásokat

jutányosan és lelkiismeretesen eszközöl

Lustig Miksa,

bank és váltóháza Budapestben,
Váci-körut 43.

Megbízható információk.

TELEFON 1070.

ALAPITTATOTT 1885.

A tavaszi idényre: Bel- és külföldi ruhakelmék, fekete és szines selymek, diszítések, vászon, Chiffon és asztal-neműek, függönyök és szőnyegek a legremekebb s legdusabb választékban érkeztek meg

STEININGER SANDOR divat-üzletébe, Nádor-utca 19.

Ruhák gyors és izléses elkészítése elvállaltatik. Pontos kiszolgálás a legjutányosabb árakon!

Magamat a n. é. vevő közönség b. figyelmébe ajánlva, kérem szives pártfogásukat.

Vidéki megrendelés: pontosan eszközöltetnek s mintákat kívánatra választás végett bérmentve küldök.

FÜSTER IMRE

kárpos és butorgyáros

Székesfehérvár, sas-utca 16. sz.

Ajánlja

30 év óta fennálló
dúsan felszerelt**BUTORRAKTARÁT.**

SAJÁT GYÁRTMÁNYU

háló, ebédlő, szalon és uri szobák
berendezése művészi kivitelben
mindenkor raktáron vannak.Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő
alatt izlésesen, jutányos áron készíttetnek.Antik, rokokó, barokk-stylű butodarabokat
saját rajzolóink tervei szerint faragnak.Butortermink bármikor megtekint-
hetők és a nagyközönség rendelkezé-
sére állanak.**Tejtermelő gazdaközönség figyelmébe.**

Miután a tejes kannák cinezése és javításával felhagyok, van szerencsém a nagyérdemű tejgazda közönség becses tudomására hozni, hogy ezen vállalatot Knezits Imre bádogos mesternek adtam át, kit mint ebben teljes szakértőt a nagyközönség kegyes pártfogásába ajánlok.

Schlammádingér Alajos.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy a fenti vállalatot Schlammádingér Alajos irtól átvettem s azt tovább folytatom. Midőn ezen körülményt a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom, egyttal vagyok bátor minden, a bádogos szakmába vágó munkák szilárd és pontos elkészítésére magamat ajánlani.

Szolgálatkész tisztelettel

Knezits Imre

bádogos mester

Székesfehérvár Jókai-utca 20. szám

Ugyanitt egy tanuló felvétetik.

A társulat csak rövid ideig fog Sz.-Fehérváron tartózkodni.

Legjobb idomított szabadon és lovagló-paripák.

Olaszországi nagy sport circus.

Igazgató: CORRADINI FERENCZ Turinból.

Székesfehérvárott, a vásártéren, ma és mindennap 6 órakor este

DISZELŐADÁS

egészen új és iger mulattató műsorral.

A jelenkor legkitünőbb művészei és specialistáinak felléptével.

Ma szombaton nagy újdonsági szenzációs előadás legjobb kiválogatot felette mulattató műsorral. Újdonság. A rablók, jelenetek Rózsa Sándor éle-
téből, nagy történeti látványos némajáték 2 felvonásban és 15 képből. Össze-
állította Corradini F. igazgató ur. Rendezi és az eredeti magyar zenét szer-
zette Mr. de Dio ur. A nagy történeti látványos némajátékot előadja 50 nő
és férfi. Holnap vasárnap, két nagy ünnepeyes diszelőadás, egészen új és
változatos műsorral.

A szünetek a legkitünőbb magyar bohócok és három Dummer August-produkcióival lesznek kitöltve.

Saját 15 emberből álló zenekar.

Jegyek előre válthatók özv. Riesz Bernátné dohánytözsdejében, Nádor-utca.

Helyárok: Zártszék (számozott hely 1 fr. — I. hely 70 kr. — II. hely 40 kr. — Karzat 20 kr. Tíz éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé: Zártszék 50 kr. — I. hely 40 kr. — II. 25 kr. — Karzat 15 kr.

Kegey pártfogását és számos látogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

Corradini Ferenc,
igazgató Turinból.**STOWASSER J.**

csász. és kir. udvari és hadseregi szállító, hangszergyáros

Budapest, II. kerület, Lánchid-utca 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütő-hang-
szerek, kitünő erős hangu**cimbalmok**és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék
kivánatra ingyen és bérmentve.Tüzlőtői, községi zenekarok és más zene-
egyesületek felszereléséhez szükséges fuvó- vagy
vonó hangszerek a legolcsóbb árban és legelő-
nyösebb fizetési feltételek mellett.Mindennemű hangszerek és
harmonikák javítása a legolcsóbb
árban eszközöltetnek.

Elpusztíthatatlan erős orgoua-hangu harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Közönségi dobok.

Csaka hangszerek becsesültetnek.

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki nagyérdemű közön-
séget, hogy vászon-, kész fehérműés menyasszonyi kelengye-
raktárunkat 1895. évi május hó 1-jétől kezdve ideiglenesen
Kossuth-utca Szelke-féle házban, a volt C s e r n a y-féle péküzlet helyiségbe tesszük át,
hol a raktáron levő összes áruk továbbra is gyári áron árusíttatnak el. Tisztelettel

özv. Hanel Antalnè és Schwanner.